Sistem Hatasında Hisse Blokesi

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	14.05.2024	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/300	2024/3864	HMK 369, 370, 371, 6502 s. TKHK 73/2

ÖZET

Sistem hatasıyla alım bedelleri hesaba geri yatınca banka yatırımcının hesap ve hisselerine iki gün bloke koydu. Tüketici mahkemesi 8.178,85 TL kâr kaybını bankaya yükledi, aracı kurum ve manevi tazminat talebini reddetti; istinaf faiz başlangıcını düzeltti, Yargıtay onadı.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/banka-sistem-hatasi-hisse-blokesi-kar-kaybi-2024-3864/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2023/300 E. , 2024/3864 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 21. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2020/986 Esas, 2022/1195 Karar

HÜKÜM : Kısmen kabul

İLK DERECE MAHKEMESİ : Ankara 13. Tüketici Mahkemesi

SAYISI : 2017/199 E., 2020/108 K.

Taraflar arasındaki tazminat davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davalı ...Ş. hakkındaki davanın reddine, davalı ...Ş. hakkındaki davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili ve davalı ...Ş. vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince davacı vekili istinaf başvurusunun esastan reddine, davalı ...Ş. vekilinin istinaf başvurusunun kısmen kabulü ile kararın davalı banka hakkındaki maddi tazminata ilişkin faiz başlangıç tarihi yönünden kaldırılmasına, yeniden hüküm kurulmak sureti ile davalı banka hakkındaki davanın kısmen kabulüne, davalı ...Ş. hakkındaki davanın reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekilince duruşmasız ve davalı ...Ş. vekili tarafından duruşmalı temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, davacı vekilinin temyiz dilekçesinin kabulüne, dava konusu meblağ 160.660,00 TL'nin altında bulunduğundan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 369 uncu maddesinin ikinci fıkrası gereğince davalı vekilinin duruşma isteğinin reddine karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

Bölge Adliye Mahkemesi tarafından verilen kararda, davalı ...Ş. vekilince temyize konu edilen toplam miktar 8.178,85 TL olup Bölge Adliye Mahkemesinin karar tarihi itibari ile kesinlik sınırı olan 107.090,00 TL'nin altında kaldığı anlaşılmakla; davalı ...Ş. vekilinin temyiz dilekçesinin reddine karar vermek gerekmiştir

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalılar nezdinde bulunan hesaplarının bankacılık ve borsa işlemleri için kullandığını, 27.05.2015 tarihinde müvekkilinin hesapları üzerinde olağan ve makul karşılanmayacak hatalar yapılarak zarara uğratıldığını, davalıların müvekkiline ait hesaplara yanlışlıkla para aktarıldığından bahisle 27.05.2015 tarihinde müvekkilin tüm hesaplarına ve hisse senetlerine bloke koyduğunu, uzunca bir süre müvekkilinin kendisine ait hisse senetleri ve hesapları üzerinde işlem yapmasına engel olunduğunu, müvekkilinin kendi mülkiyetindeki menkul değerler üzerindeki tasarruf yetkisinin ortadan kaldırıldığını, 27.05.2015 tarihinden blokenin kaldırıldığı 29.05.2015 tarihine kadar yatırım işlemlerinin hiç birisinin gerçekleştirilemediğini, tüm girişimlerine rağmen zarara uğramasına neden olan bu durumun ortadan kaldırılmadığını, müvekkiline ait birtakım hisselerin müvekkilinin iradesine aykırı olarak açığa satıldığını, müvekkilinin satın almak istediği hisse senetlerinin alım işlemlerine müsade edilmediğini, müvekkilinin kusuru olmadan hatalı bir şekilde hesabına aktarıldığı iddia olunan bedelle müvekkilinin yatırım yapmasına müsaade edildiğini, bu konuda müvekkilinin uyarılmadığını, fakat daha sonra bu bedellerin müvekkilinin rızası olmadan hesabından tahsil edildiğini, müvekkilinin manevi zarara uğradığını, ailesi ve sosyal çevresinden koptuğunu, ekonomik hayatının sona erdiğini, tüm maddi kazanımlarının yok olduğu korkusuyla yaşadığını, korku ve öfkenin ciddi psikolojik sıkıntılara yol açtığını, davalıların zarardan müteselsilen sorumlu olduğunu ileri sürerek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 4.000,00 TL maddi tazminat ile 5.000,00 TL manevi tazminatın davalılardan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1.Davalı ...Ş. vekili cevap dilekçesinde; davacının yapılan işlemlerden haberdar olduğunu, iddia edilen hususlarla ilgili müvekilinin kusuru ve sorumluluğu bulunmadığını, davacının hesabından vermiş olduğu alım talimatlarına ilişkin olarak tahsil edilen tutarların hatalı olarak tekrar hesaba iade edildiğinin fark edildiğini, hataen hesapta kalan tutarların taraflar arasında akdedilen sözleşmelerden kaynaklanan rehin, hapis, takas, mahsup hakkına istinaden davacının hesabından çekildiğini savunarak davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

2.Davalı ...Ş. vekili cevap dilekçesinde; müvekkilinin banka emir iletimini aracılık faaliyeti çerçevesinde aldığını, yatırımcı emirlerini Borsa İstanbul A.Ş.'ye iletilmesi sürecinde işlem aracılığı faaliyetinde yetkili olan İş Yatırım ile çalışmaya başladığını, müvekkilinin dava konusu olayda herhangi bir kusurunun ve hukuki sorumluluğunun bulunmadığını savunarak davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile işlemler sonucunda toplam 8.178,85 TL tutarında kardan mahrum kalındığının tespit edildiği, davalılardan İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin davacı ile aralarında sözleşme ilişkisi olmadığı, sorumluluğun davacının borsa işlemlerini Türkiye İş Bankası A.Ş. üzerinden alarak borsaya iletmekle sınırlı olduğu, davada herhangi bir sorumluluğunun bulunmadığı, maddi olgular ile kanıtlara dayanan, bilimsel ve objektif olan, denetime elverişli bilirkişi kurulu raporundaki değerlendirmelerin hükme esas alındığı, davacının davalı ... Bankası nezdindeki yatırım hesabında 27.05.2015 ile 05.06.2015 tarihleri arasında gerçekleştirdiği/gerçekleştiremediği pay alım- satım işlemleri sonucunda toplam 8.178,85 TL tutarında kârdan mahrum kaldığı tespit edildiği, manevi tazminatın manevi zararın giderim biçimi olduğu, herkese karşı korunan kişilik hakkının kapsamına giren değerlerden birinin ihlali halinde doğan mutlak bir hak niteliği bulunduğu, manevi zararın bir kişinin kişiliğinde, zarar verici fiil ile meydana gelen olumsuz etkilenme olduğu, manevi tazminat için üzüntü/elemin yoğunluk arz etmesi gerektiği, manevi tazminat talebi koşullarının oluşmadığı gerekçesiyle davalı ...Ş.'ye yöneltilmiş davanın reddine, davalı banka hakkındaki davanın kısmen kabulüne, 8.178,85 TL'nin 28.05.2015 tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalı ...Ş.'den alınarak davacıya ödenmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine, manevi tazminat talebinin reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili ve davalı ...Ş. vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

1.Davacı vekili istinaf dilekçesinde özetle; davalı ...Ş.'nin sorumluluğunun bulunmadığı gerekçesinin hukuka aykırı olduğunu, müvekkilinin davalılar nezdinde bankacılık ve yatırım hesabı bulunan bireysel müşteri sıfatına sahip bulunduğunu, davalı ...Ş.'nin davalı bankanın borsa işlemlerine aracılık eden kuruluş olduğunu, müvekkilinin yatırım hesabına sehven para aktarılması, hesaba bloke konulması, açığa satışlar yapılması gibi sorunların kaynağının davalılar arasındaki verilerin aktarılmasından kaynaklandığını, hükme esas alınan bilirkişi raporundaki hesaplama yönteminin eksik ve hatalı olduğunu, müvekkilinin iradesinin yalnızca mevcut nakdi ile değil, sahibi olduğu tüm varlıklar ile kipa senedi almak yönünde bulunduğunu, anılan tarihte davalı bankanın sermaye piyasaları bölümü ile yapılan telefon görüşmesindeki beyanının da bu yönde olduğunu, müvekkilinin kipa payı alımını gerçekleştirememesinden kaynaklı uğradığı zararın yalnızca nakit

üzerinden hesaplanması yoluna gidilmesinin isabetli bulunmadığını, müvekkilinin davalılar tarafından keyfi ve kusurlu olarak konulan bloke nedeniyle hesabından satım emri veremediğini, telefon kayıtlarında iradesini açıkça ortaya koyduğunu, müvekkilinin aleyhine bir yorum yapılarak gerçek zararından daha düşük bir miktar yönünden davanın kabulüne karar verilmesinin hakkaniyete aykırı olduğunu, müvekkilinin tüm işlemlerini ispat etmeye yarar tek delili telefon kayıtları iken, talep edilmesine rağmen davalı banka tarafından telefon kayıtlarının gönderilmediğini, telefon kayıtlarının tamamı incelendiğinde, davalılardan kaynaklanan sorunların müvekkilini çok daha büyük bir zararla karşı karşıya bıraktığının ortaya çıkacağını, bilirkişi raporlarında yalnızca dosyada mevcut telefon kayıtlarından yola çıkılarak işlemlerin değerlendirildiğini, müvekkilinin hukuken eli kolu bağlı bir pozisyona getirildiğini, müvekkilinin zararının hüküm altına alınandan çok daha fazla olduğunu, maddi ve manevi zarara uğradığını, yapılan tüm işlemlerin, iletilen tüm alım satım emirlerinin bir birine bağlı işlemler olduğunu, müvekkilinin yatırım hesabında davalılardan kaynaklanan sorunlar yaşanmadan önceki miktar ile sorunlar ortadan kalktıktan sonraki miktar arasında 110.000,00 TL fark oluştuğunu, müvekkilinin uğradığı zararın davalının gönderdiği bir kısım ses kayıtları üzerinden hesaplanmasının mümkün olmadığını, davalıların eyleminin müvekkilinin ekonomik mahvına sebep olduğunu, ailesiyle sorunlar yaşadığını, psikolojik olarak çöküntüye sürüklendiğini, manevi tazminat taleplerinin kabulü gerektiğini belirterek ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına, davanın kabulüne karar verilmesini istemiştir.

2.Davalı ...Ş. vekili istinaf dilekçesinde özetle; yargılama aşamasında toplam 6 adet bilirkişi raporu alındığını, gerekçeli kararda raporların hukuki açıdan irdelenmediğini, bilirkişi raporunun aynen gerekçeye aktarılmasının kararın gerekçe içerdiğini göstermediğini, alınan raporlar arasında çelişkiler bulunduğunu, 07.03.2018 tarihli bilirkişi raporundan müvekkilinin herhangi bir sorumluluğunun bulunmadığının anlaşılacağını, davacı dışındaki tüm yatırımcılar ile mutabakat sağlandığını, teknik sorundan etkilenen diğer yatırımcıların önemli bir bölümünün sorunu anlayışla karşılayarak işlem sayılarını önemli ölçüde azalttığını, davacının ise işlemlerini aynı şekilde devam ettiğini, yatırım yaptığı senetler zarar etmekte iken portföy büyüklüğünün artmaya devam etmesinin dahi yatırımcının bir sorun olduğunu fark etmesini mümkün kıldığını, işlemlerin takasları yapılırken sistemin hesapta takas bedellerini bulamadığını, bu durumda takas bedellerinin banka tarafından karşılayıp, bedeli banka tarafından karşılanan takasa konu kıymetler üzerine de bloke tesis edildiğini, bu kıymetler için müşteriler ödeme yaptıkça sistemin otomatik olarak ödeme yapılan her bir kıymet için kıymet blokelerini kaldırdığını, yatırımcının işlemlerine devam edebilmesi için kıymet blokelerinin kaldırılması sırasında satışını gerçekleştirdiği ve mevcut sorun kapsamında olmayan kıymetlere sistem tarafından otomatik olarak konan takas blokelerinin de sehven kaldırılmasından kaynaklandığını, bu durumun müvekkili tarafından BİST işlem kurallarına uygun olarak çözüldüğünü, bilirkişi raporunda tespit edilen davacının mahrum kaldığı kârdan, işlem gerçekleştirilememesi nedeniyle kurtulduğu zararın mahsup edilmesi gerektiğini, müvekkilinin sisteminden kaynaklı bir zararı olduğunun kanıtlanamadığını, müvekkilinin üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirdiğini, Borsa İstanbul Denetim ve Gözetim Kurulu Baş Denetçisinin hazırladığı raporda yer verilen ses kayıtlarından müvekkilinin davacıya yeterli düzeyde bilgi verdiğinin anlaşılacağını, davacının hesap hareketlerinden haberdar olmadığı iddiası ve kendi

ihmalinden kaynaklanan zararın müvekkili tarafından tazmin edilmesini talep etmesinin hakkaniyet ve dürüstlük kurallarına aykırı bulunduğunu, ıslaha konu alacağın zaman aşımına uğradığını, zaman aşımı itirazlarının değerlendirilmediğini, ıslaha konu edilen tutarlarla ilgili olarak ancak ıslah tarihinden itibaren faiz talep edilebileceğini, avans faizine hükmedilmesinin hatalı olduğunu belirterek ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına, davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile mahkemece ayrıntılı, denetime ve hüküm kurmaya elverişli, alınan raporlar arasındaki çelişkiyi giderecek nitelikteki üçüncü bilirkişi heyeti raporunu hükme esas almak suretiyle yazılı şekilde hüküm kurulmasında bir isabetsizlik görülmediği, yapılan işlemin bankacılık işlemi olup hüküm altına alınan maddi tazminata avans faizi işletilmesi usul ve yasaya uygun olduğu, davacının ıslah dilekçesi ile dava dilekçesindeki talebini 110.000,00 TL maddi tazminatın blokenin konulduğu 27.05.2015 tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalılardan tahsili şeklinde ıslah edildiği, mahkemece ise hüküm altına alınan toplam 8.178,85 TL maddi zarara 28.05.2015 tarihinden itibaren faiz işletilmesine hükmedildiği, mahkemece hüküm altına alınan maddi zararın doğduğu tarihler gözetilerek 7.208,15 TL'lik kısmına 28.05.2015 tarihinden, 970,70 TL'lik kısmına ise 29.05.2015 tarihinden itibaren avans faizi işletilmesine karar verilmesi gerekirken, tüm miktara 28.05.2015 tarihinden itibaren avans faizi işletilmesinde isabet görülmediği, davacı vekilinin manevi tazminata yönelik istinaf itirazı incelendiğinde, işbu davada davacının banka hesabı üzerine bloke konulması nedeniyle hesap üzerinde yatırım işlemleri yapılamamasından kaynaklı maddi zararın yanı sıra manevi zarara da uğranıldığı ileri sürüldüğü, somut uyuşmazlıkta yapılan işlem bankacılık işlemi olup, davacının kişilik hakkı kapsamına giren değerlerden birinin ihlali söz konusu olmadığı, manevi tazminatın koşulları oluşmadığı gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine, davalı banka vekilinin istinaf başvurusunun kısmen kabulüne, kararın davalı banka hakkındaki maddi tazminata ilişkin faiz başlangıç tarihi yönünden kaldırılmasına, davalı banka vekilinin sair istinaf itirazlarının reddine, davalı banka hakkındaki maddi tazminat talebinin kısmen kabulüne, 8.178,85 TL'nin 7.208,15 TL'lik kısmına 28.05.2015 tarihinden, 970,70 TL'lik kısmına ise 29.05.2015 tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalı ...Ş.'den alınarak davacıya ödenmesine, fazlaya ilişkin maddi tazminat talebinin reddine, davalı ...Ş. hakkındaki davanın reddine, manevi tazminat talebinin reddine karar verilmiştir.

V.TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili ve davalı ...Ş. vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

1.Davacı vekili temyiz dilekçesinde özetle: istinaf sebepleriyle temyiz başvurusunda bulunmuştur.

2.Davalı ...Ş. vekili temyiz dilekçesinde özetle: istinaf sebeplerini tekrar ederek temyiz başvurusunda bulunmuştur.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme
Uyuşmazlık, davacının hesapları üzerine davalı banka tarafından bloke konulmasının haksız olup olmadığı, davacının hesabına bloke konulması nedeniyle maddi ve manevi zarara uğrayıp uğramadığı, uğramış ise miktarı, davacının var ise uğradığı maddi ve manevi zararı davalılardan talep edip edemeyeceği hususlarından kaynaklanmaktadır.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 370 ve 371 inci maddeleri.

3. Değerlendirme

1.Bölge adliye mahkemelerinin nihai kararlarının bozulması 6100 sayılı Kanun'un 371 inci maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

2.Temyizen incelenen karar, tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, uyuşmazlığa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, dava şartlarına, yargılama ve ispat kuralları ile kararda belirtilen gerekçelere göre usul ve kanuna uygun olup davacı vekilince temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenler kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1.Davalı ...Ş. vekilinin temyiz itirazlarının miktardan REDDİNE,

2.Davacı vekilinin temyizi yönünden temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının 6100 sayılı Kanun'un 370 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca ONANMASINA,

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 73 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince tüketici mahkemelerinde tüketici tarafından açılan davalar harçtan muaf olduğundan, davacıdan harç alınmasına yer olmadığına,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde davalı bankaya iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

14.05.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.